

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Krakowie

LKR.411.002.03.2022

Pan
Jan Kupczak
Prezes Zarządu
Fundacja Instytutu Myśli Innowacyjnej
w Nowym Sączu
ul. Parkowa 5
33-300 Nowy Sącz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

D/22/504 – Realizacja programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej oraz wybrane organizacje pozarządowe

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja Instytut Myśli Innowacyjnej w Nowym Sączu, ul. Parkowa 5, 33-300 Nowy Sącz (<i>Fundacja</i>)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Jan Kupczak, Prezes Zarządu Fundacji od 06 luty 2018 r. (<i>Prezes</i>)
Zakres przedmiotowy kontroli	1. Prawdliwość przygotowania i wykonania zadania publicznego określonego w umowie. 2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru.
Okres objęty kontrolą	Lata 2021–2022
Podstawa prawna podjęcia kontroli	art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Krakowie
Kontroler	Łukasz Chudzik, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKR/172/2022 z 06 grudnia 2022 r. (akta kontroli str.1-3)

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 623, dalej: *ustawa o NIK*.

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia realizację przez Fundację dwóch zadań: „Bezpieczny e-Senior” i „Bezpieczny e-Senior 2.0” w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025, edycja 2021 i 2022.

Uzasadnienie
oceny ogólnej

Fundacja prawidłowo przygotowała i przeprowadziła oba zadania. W pełni wykonano zaplanowane zakresy rzeczowe i uzyskano zakładane efekty. Prawidłowo stosowano zasady dotyczące wykorzystania środków w ramach zleconych zadań publicznych, jak również ich końcowych rozliczeń. Zbadane dowody księgowo potwierdziły, że wydatki wykazane w sprawozdaniach z realizacji zadań zostały faktycznie poniesione na potrzeby projektów.

Realizowane projekty skierowane były do seniorów na terenie województwa małopolskiego i – zgodnie z przyjętymi założeniami – spełniały potrzeby środowiska organizacji pozarządowych działających na rzecz osób starszych. Określone w złożonych ofertach wskaźniki realizacji zadań prawidłowo odzwierciedlały ich zakres oraz cele. Badania ankietowe przeprowadzone przez NIK wśród uczestników projektów potwierdziły wysoki poziom satysfakcji uczestników, merytoryczny charakter prowadzonych szkoleń.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej³ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Prawidłowość przygotowania i wykonywania zadania publicznego określonego w umowie

Opis stanu
faktycznego

1. Fundacja w latach 2021 – 2022 w ramach programu wieloletniego na rzecz Osób Starszych „Aktywni+” na lata 2021-2025⁴ zrealizowała dwa projekty „Bezpieczny e-Senior” w 2021 r. i „Bezpieczny e-Senior 2.0” w 2022 r.

W 2021 r. w konkursie ogłoszonym przez Ministerstwo Rodziny i Polityki Społecznej (MRiPS) Fundacja w złożonej ofercie z 25 marca 2021 r. wniosowała i otrzymała kwotę 220,0 tys. zł. Umowę na realizację zadania publicznego pn. „Bezpieczny e-Senior” podpisano 20 lipca 2021 r. Jej przedmiotem, zgodnie z przyjętym planem i harmonogramem działań, było:

- przeprowadzenie cyklu szkoleń dla 400 seniorów w grupach około ośmiuosobowych w wymiarze pięciu spotkań po trzy godz. z zakresu bezpieczeństwa w sieci⁵;
- prowadzenie punktów konsultacyjnych dla seniorów, planowano utworzenie 15 punktów konsultacyjnych, czynnych łącznie 225 godzin lekcyjnych, średnio po pięć godz. dziennie;
- promocja projektu.

Termin realizacji zadania ustalono na okres od 1 czerwca do 31 grudnia 2021 r.

(akta kontroli str. 21-54)

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

⁴ Dalej: *Program*.

⁵ Program szkolenia obejmował pięć tematów: 1) Metody oszustwa w mediach społecznościowych, 2) Metody oszustwa oparte na zaufaniu do instytucji, 3) Ograniczenie zaufania w Internecie, 4) Bezpieczne korzystanie z aplikacji mobilnych, 5) Bezpieczne załatwianie spraw urzędowych przez Internet.

12 stycznia 2022 r. Fundacja przesłała do MRiPS sprawozdanie z realizacji zadania za 2021 r., w którym wskazała na wykonanie wszystkich wyżej opisanych zadań, tj.:

- przeprowadzono cykl szkoleń dla łącznie 400 seniorów w 50 grupach na terenie województwa małopolskiego, co potwierdzono dziennikami z przeprowadzonych zajęć, z listą obecności uczestników; dodatkowo każda osoba biorąca udział w szkoleniu wypełniała testy ze zdobytej wiedzy na szkoleniu oraz otrzymywała zaświadczenie o ukończeniu szkolenia,
- utworzono łącznie 33 punkty konsultacyjne, w których przeprowadzono łącznie 225 godz. lekcyjnych konsultacji. Z konsultacji skorzystało łącznie 213 osób, co potwierdzały sprawozdania z punktów konsultacyjnych, w których zawarto dane dotyczące terminu konsultacji oraz liczby osób korzystających z punktu, potwierdzone ich podpisem,
- dystrybuowano plakaty informacyjne w jednostkach współpracujących z Fundacją (m.in. w ośrodkach pomocy społecznej, urzędach gmin, domach seniorów, centrach kultury), zamieszczono reklamę w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych instytucji współpracujących.

(akta kontroli str. 59-64)

W 2022 r. w konkursie ogłoszonym przez MRiPS Fundacja w złożonej ofercie z 25 marca 2021 r. wnioskuje i otrzymała kwotę dotacji w wysokości 249,9 tys. zł. Umowę na realizację zadania publicznego pn. „Bezpieczny e-Senior 2.0” podpisano 11 lipca 2021 r. Jej przedmiotem, zgodnie z przyjętym planem i harmonogramem działań, było:

- przeprowadzenie cyklu szkoleń dla 320 seniorów w grupach około ośmiuosobowych w wymiarze sześciu spotkań po cztery godz. z zakresu bezpieczeństwa w sieci⁶,
- prowadzenie punktów konsultacyjnych dla seniorów, planowano utworzenie 15 punktów konsultacyjnych, czynnych łącznie 120 godzin lekcyjnych średnio po cztery godzin dziennie,
- promocja projektu.

Termin realizacji zadania ustalono na okres od 1 czerwca do 31 grudnia 2022 r.

(akta kontroli str. 80-106)

- 7 stycznia 2022 r. Fundacja przesłała do MRiPS sprawozdanie z realizacji zadania za 2022 r., w którym wskazała na wykonanie wszystkich wyżej opisanych zadań, tj.:
- przeprowadzono cykl szkoleń dla łącznie 320 seniorów w 40 grupach na terenie województwa małopolskiego, co potwierdzono dziennikami z przeprowadzonych zajęć, z listą obecności uczestników; dodatkowo każda osoba biorąca udział w szkoleniu wypełniała testy ze zdobytej wiedzy na szkoleniu oraz otrzymywała zaświadczenie o ukończeniu szkolenia;
- utworzono 22 punkty konsultacyjne, w których przeprowadzono łącznie 120 godz. lekcyjnych konsultacji. Z konsultacji skorzystało 65 osób, co potwierdzały sprawozdania z punktów konsultacyjnych, w których zawarto dane dotyczące terminu konsultacji oraz liczby osób korzystających z punktu, potwierdzone ich podpisem;

⁶ Program szkolenia obejmował sześć tematów: 1) Media społecznościowe to nie tylko źródło komunikacji, ale też źródło zagrożeń (omówienie różnych metod oszustw opartych na grze na emocjach, przykłady oszustw), 2) Metody oszustw w internecie, 3) Zasady ograniczonego zaufania w Internecie, 4) Bezpieczne korzystanie z aplikacji mobilnych, 5) Bezpieczne załatwianie spraw urzędowych przez Internet, 6) Dezinformacja w sieci – współczesne zagrożenia.

- dystrybuowano plakaty informacyjne w jednostkach współpracujących z Fundacją (m.in. w ośrodkach pomocy społecznej, urzędach gmin, domach seniorów, centrach kultury), zamieszczono reklamę w mediach społecznościowych oraz na stronach internetowych instytucji współpracujących.

(akta kontroli str. 107-112)

Prezes wyjaśnił, że w obydwu projektach zwiększono liczbę planowanych punktów konsultacyjnych: w 2021 r. z 15 do 33, a w 2022 r. z 15 do 22, ze względu na oczekiwania uczestników projektów oraz otrzymywane sygnały o potrzebie utworzenia punktu konsultacyjnego w najbliższej odległości od miejsc zamieszkania potencjalnych uczestników. Dzięki temu, zdaniem Prezesa, większa liczba osób mogła skorzystać z konsultacji,

(akta kontroli str. 12-14)

Fundacja do realizacji ww. umów wykorzystwała środki przyznane z MRiPS, oraz własny wkład finansowy i osobowy. Nie zmieniono zakresu działań w ramach projektów w stosunku do złożonych ofert.

(akta kontroli str. 59-64, 107-112)

2. Projekty realizowane na podstawie umów z 20 lipca 2021 r. i z 11 lipca 2022 r. miały charakter nieodpłatny. W złożonych ofertach nie przewidywano pobierania świadczeń pieniężnych od odbiorców zadań. W ewidencji księgowej nie zarejestrowano przychodów z tytułu realizowanych projektów, nie uzyskano także odsetek bankowych od przekazanych środków dotacji.

(akta kontroli str. 224-227, 430-438)

3. W realizację projektów w latach 2021-2022 zaangażowanych było odpowiednio siedem i sześć osób zatrudnionych w Fundacji, które posiadały wyższe wykształcenie oraz wieloletnie doświadczenie w realizacji zadań publicznych podobnego rodzaju. Osoby te były odpowiedzialne za obsługę projektu i jego koordynację. W przypadku zatrudnienia trenerów prowadzących szkolenia i punkty konsultacyjne (w obydwu projektach w drodze zapytań ofertowych wybrano zewnętrzną firmę do prowadzenia szkoleń) kwalifikacje sprawdzane były na podstawie oświadczeń zawartych w ofertach potencjalnego wykonawcy.

(akta kontroli str. 6-8, 21-36, 80-89)

Zgodnie z pkt. 6 regulaminu otwartego konkursu „Aktywni+” z 2021 i 2022 r. place w ramach projektów nie mogły przekroczyć wydatków normalnie ponoszonych przez zleceniobiorcę w ramach prowadzonej przez niego działalności, zaś przyjęte stawki nie mogły być wyższe od stawek powszechnie stosowanych na danym rynku.

Wybór kontrahentów na świadczenie usług związanych z: wynajmem sal do prowadzenia szkoleń, cateringiem oraz prowadzeniem szkoleń dokonywany był przez Fundację w drodze zapytań ofertowych, spośród trzech podmiotów. W każdym przypadku wybierano najtańszą ofertę. W przypadku wynajmu sal cena wynosiła 50 zł za godzinę w 2021 i 2022 r., w przypadku usług szkoleniowych oraz prowadzenia punktów konsultacyjnych 90 zł za godz. w 2021 r. i 100 zł w 2022 r., a w przypadku usług cateringu w 2021 r. 12 zł za zestaw poczęstunkowy i 13 zł w 2022 r.

Wynagrodzenie biura rachunkowego w obydwu projektach wynosiło 615 zł/mies., a koordynatora projektu 1,5 tys. zł/mies. W projekcie z 2021 r., koszt najmu lokalu rozliczany w ramach projektu pod siedzibę Fundacji wynosił 800 zł/mies.

Zgodnie z pkt. 5 regulaminu otwartego konkursu „Aktywni+” z 2021 i 2022 r. wartość pracy wolontariuszy wynosiła: 25 zł/godz. w przypadku nieskomplikowanych prac administracyjnych lub pomocniczych i 75 zł/godz. w przypadku osób wykorzystujących posiadaną wiedzę specjalistyczną.

Zgodnie z zawartymi porozumieniami ws. odbycia wolontariatu w projekcie realizowanym w 2021 r. wykorzystano 760 godz. pracy wolontariuszy (60 godz. wg stawki 75 zł/godz. i 700 godz. wg stawki 25 zł/godz.) na łączną wartość 22,0 tys. zł, co było zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu i ofercie. W projekcie zrealizowanym w 2022 r. wykorzystano 890 godz. (50 godz. wg stawki 75 zł/godz. i 840 godz. wg stawki 25 zł/godz.) na łączną wartość 24,8 tys. zł, co było zgodne z kwotą wykazaną w sprawozdaniu i ofercie.

(akta kontroli str. 232-326, 439-528, 544-545)

4. W projekcie realizowanym w 2021 r. łącznie wydatkowano 245,1 tys. zł (w tym kwota dotacji 220,5 tys. zł, 98,83 % wartości projektu), z czego koszty administracyjne wyniosły 23,8 tys. zł, a koszty merytoryczne wraz z kosztami promocji – 221,3 tys. zł. Wartość własnego wkładu wyniosła 24,6 tys. zł, w tym wkład osobowy 22,0 tys. zł. Niewykorzystana część dotacji w kwocie 341 zł została zwrócona na konto MRiPS, 31 grudnia 2021 r., tj. w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁷.

W projekcie realizowanym w 2022 r. łącznie wydatkowano 278,2 tys. zł (w tym kwota dotacji 249,9 tys. zł, 89,85 % wartości zadania), z czego koszty administracyjne wyniosły 23,4 tys. zł, a koszty merytoryczne wraz z kosztami promocji – 254,8 tys. zł. Wartość własnego wkładu wyniosła 28,2 tys. zł, w tym wkład osobowy 24,7 tys. zł. Dotację wykorzystano w całości.

Fundacja prawidłowo klasyfikowała koszty jako administracyjne albo merytoryczne w kontrolowanych projektach i odpowiednio wykazała je w sprawozdaniach. Koszty administracyjne obejmowały wynagrodzenie biura rachunkowego, wynagrodzenie koordynatora projektu, zakup urządzeń biurowych⁸ oraz w 2021 r. koszty wynajmu biura.

(akta kontroli str. 59-64, 107-112, 203-223, 544-546)

5. W ramach projektów Fundacja nie dokonywała operacji gotówkowych. Płatności za faktury i rachunki dokonywane były z wydzielonego rachunku bankowego Fundacji, na który przekazano kwoty dotacji.

(akta kontroli str. 224-227, 430-438)

6. Prezes Fundacji wyjaśnił, że na etapie składania ofert na realizację projektów w 2021 i 2022 r. dokonano rozpoznania cenowego rynku, w celu ustalenia ceny jednostkowej produktów i usług pozyskiwanych na potrzeby projektów. Rozpoznania cenowego dokonywano na podstawie realizowanych przez Fundację innych projektów, telefoniczne rozeznanie rynku oraz ofert dostępnych w internecie na portalu ceneo.pl (dotyczy zakupu laptopa w 2021 r. i urządzenia wielofunkcyjnego w 2022 r.). W przypadku wynagrodzenia kadry pracowniczej na podstawie stawek stosowanych w Fundacji. Przyjęte w obu projektach ceny, w tym wynagrodzenia dla szkoleniowców i koordynatora, nie odbiegały od średnich cen rynkowych.

(akta kontroli str. 4-8, 146-155, 160-171, 176-185, 355-365, 369-378, 383-394)

7. Fundacja wyodrębniła analityczne konta księgowo do ewidencjonowania operacji gospodarczych w ramach projektów. Było to zgodne z § 5 umów o realizację zadania publicznego zleconego w ramach Programu.

Kwoty wykazane w rozliczeniach projektów zgodne były z ewidencją księgową, w tym zestawieniem obrotów i sald. Sprawozdanie finansowe Fundacji nie podlegało w kontrolowanym okresie obowiązkowi badania przez biegłego rewidenta.

(akta kontroli str. 203-231, 407-438)

⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1634, ze zm.

⁸ W 2021 r. zakup laptopa, w 2022 r. zakup urządzenia wielofunkcyjnego.

8. Rozliczane w projektach wydatki zostały faktycznie poniesione i prawidłowo udokumentowane, co stwierdzono na podstawie wszystkich dokumentów księgowych (rachunki, listy płac, faktury, wyciągi bankowe) w obydwu projektach. Środki wydatkowane w okresie realizacji projektów na zakup produktów i usług przewidzianych w budżecie projektów.

(akta kontroli str. 224-339, 427-528)

9. W ramach kontrolowanych projektów nie ponoszono wydatków niekwalifikowanych, w tym nie rozliczano wyjazdów służbowych osób zaangażowanych w realizację projektu na podstawie umów cywilnoprawnych, jak również nie ponoszono wydatków inwestycyjnych. Przestrzegano zasady bezpośredniej realizacji zadania przez Fundację oraz nie zlecano zadań w zakresie koordynacji i organizacji projektów podwykonawcom.

(akta kontroli str. 544-545)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia przygotowanie i wykonanie przez Fundację dotowanych zadań w ramach Programu w latach 2021-2022. Zrealizowane projekty „Bezpieczny e-Senior” oraz „Bezpieczny e-Senior 2.0” zostały przeprowadzone i rozliczone zgodnie ze złożonymi ofertami oraz zapisami umów o realizację zadań publiczne.

OBSZAR

2. Osiągnięcie zakładanych efektów i ocena metod ich pomiaru

Opis stanu
faktycznego

1. Prezes wyjaśnił, że przed przystąpieniem do kontrolowanych projektów, Fundacja dokonywała rozpoznania potrzeb w zakresie aktywności społecznej osób starszych na podstawie wcześniej prowadzonych projektów, w ramach których przeprowadzono badania ankietowe wśród ich uczestników określające opinie i potrzeby seniorów w zakresie cyfryzacji i potrzeb szkoleniowych. Wyniki tych badań zostały zebrane w publikacjach wydanych przez Fundację „Małopolscy Seniorzy” oraz „Ewaluacja projektu e-Senior – wzrost kompetencji cyfrowych osób starszych – edycja II”. Fundacja nie prowadziła konsultacji w ramach kontrolowanych projektów z lokalnymi instytucjami (gminami, radami seniorów).

(akta kontroli str. 4-11)

Prezes wskazał, że Fundacja współpracowała z około 50 instytucjami tj. z klubami seniora, domami seniora oraz jednostkami samorządu terytorialnego w toku prowadzonych projektów.

(akta kontroli str. 4-11)

W ofertach na realizację obu kontrolowanych zadań określono grupy docelowe, wskazano ich najważniejsze problemy i potrzeby, a także proponowany w projektach sposób ich rozwiązywania / zaspokajania potrzeb.

(akta kontroli str. 21-36, 80-89)

Działania podejmowane w latach 2021-2022 na rzecz aktywizacji społecznej osób starszych w Nowym Sączu były – jak wyjaśnił Prezydent Miasta Nowy Sącz⁹ – następujące:

⁹ Na podstawie art. 29 ust. 1 pkt 2 lit. f ustawy o NIK.

- a) kontynuacja realizacji programu Nowosądecka Karta Seniora, mającego na celu wzmocnienie aktywności społecznej mieszkańców, którzy ukończyli 60 rok życia. Posiadanie Karty upoważniało do licznych zniżek na terenie miasta, co miało się przyczyniać do zwiększenia dostępności seniorów m.in. do dóbr kultury, obiektów sportowych, restauracji czy biur podróży. Starsi mieszkańcy miasta mieli możliwość korzystania ze zniżką z komunikacji miejskiej. W 2022 r. wydano 245 Kart Seniora, natomiast od początku działania programu wydano 8 556 Kart;
- b) spotkania aktywizująco-integrujące dla osób starszych w pięciu miejskich świetlicach osiedlowych, służące budowaniu więzi międzypokoleniowych oraz rozwojowi zainteresowań podczas warsztatów manualnych, edukacyjnych i ruchowych. W świetlicach organizowano również wydarzenia okolicznościowe (np. Dzień Kobiet, Andrzejki, Mikołajki, Spotkania Wigilijne) i tematyczne (np. warsztaty z cyfryzacji, zajęcia pomagające stymulować pamięć, spotkania międzypokoleniowe), które integrowały społeczność senioralną;
- c) organizacja wydarzeń dla seniorów:
 - Dzień Seniora: w październiku 2021 r. w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowym Sączu odbył się koncert dla seniorów połączony z wystawą prac plastycznych. Wydarzenie zorganizowane zostało przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Sączu oraz Biuro Aktywności Obywatelskiej Urzędu Miasta Nowego Sącza,
 - Tydzień Senioralny: w październiku 2022 r. w świetlicach osiedlowych zrealizowano liczne warsztaty dedykowane seniorom, m.in. spotkania z podróżnikiem, imprezy tematyczne, warsztaty florystyczne, warsztaty z plecenia makramy, spektakle Kabaretu „Gwiazdeczki”, który działa przy Sąddeckim Uniwersytecie Trzeciego Wieku. Zwieńczeniem Tygodnia był koncert w Miejskim Ośrodku Kultury w Nowym Sączu. Wydarzenia zostały zorganizowane przez Biuro Aktywności Obywatelskiej Urzędu Miasta Nowego Sącza.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Sączu realizował różnorodne działania na rzecz seniorów w Dziennym Domu Seniora, służące podnoszeniu ich aktywności społecznej.

Prezydent Miasta Nowy Sącz wyjaśnił, że w mieście nie powołano Rady Seniorów, lecz funkcjonuje Rada ds. Polityki Senioralnej przy Prezydencie Miasta jako gremium opiniodawczo-doradcze, które stanowi forum wymiany poglądów i opinii w sprawach dotyczących polityki senioralnej miasta.

Jako główne problemy ograniczające aktywność społeczną osób starszych w Nowym Sączu Prezydent Miasta wskazał stan zdrowia pogarszający się z wiekiem, niski poziom kondycji fizycznej, szybki tryb życia oraz zmiany w obyczajowości, brak umiejętności cyfrowych wśród większości osób starszych (obsługa komputera, smartfona, internetu, bankowości mobilnej), bariery architektoniczne w budynkach, które uniemożliwiają lub utrudniają swobodę ruchu mniej sprawnym seniorom, zahamowanie aktywności seniorów przez pandemię COVID 19 oraz brak wystarczających środków finansowych na realizację zadań.

Prezydent Miasta wyjaśnił, że w latach 2021-2022 Fundacja nie współpracowała z Miastem Nowy Sącz w zakresie realizowanych przez tę organizację projektów w ramach Programu. Wskazał ponadto, że działaniami, które skutecznie niwelują barierę uczestnictwa osób starszych w życiu społecznym, są:

- praktyczne warsztaty z zakresu podnoszenia kwalifikacji z obsługi nowoczesnych urządzeń, dedykowane specjalnie dla tej grupy społecznej;

- wolontariat, który może pobudzić wśród seniorów poczucie bycia potrzebnym oraz może przynieść podwójne korzyści: z jednej strony senior poświęca swój czas i oferuje pomoc, z drugiej on sam może liczyć na wsparcie innych osób;
- aktywność kulturalna wśród osób starszych jako szansa na utrzymywanie kontaktów towarzyskich oraz zachowanie poczucia własnej wartości;
- utrzymanie sprawności fizycznej i zdrowotnej poprzez organizację zajęć ruchowych odpowiednich dla osób w późnym wieku;
- rozwijanie przestrzeni do kontaktów międzypokoleniowych jako sposób na przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu;
- rozwijanie zainteresowań seniorów poprzez realizację warsztatów tematycznych, np. rękodzieło, prace plastyczne, spotkania poetyckie, itp.

Prezydent Miasta wyjaśnił również, że lata 2021-2022 to czas pandemii Covid-19, który mocno zmienił sytuację osób starszych w wielu aspektach ich życia. W okresie tym aktywność fizyczna i edukacyjna, która ma ogromny wpływ na zdrowie fizyczne i psychiczne seniorów, została mocno ograniczona. Zatem zasadnym jest wspieranie osób starszych celem umożliwienia im zachowania autonomii i niezależności, a tym samym poprawy jakości życia tak, aby mogli jak najszybciej wrócić do aktywności sprzed pandemii.

(akta kontroli str. 614-620)

Prezydent Miasta wyjaśnił, że w latach 2021-2022 Fundacja nie współpracowała z Miastem Nowy Sącz w zakresie realizowanych przez tę organizację projektów w ramach Programu. Ponadto do Urzędu nie wpłynął żaden wniosek o objęcie Patronatem Prezydenta Miasta wydarzeń organizowanych przez Fundację.

(akta kontroli str. 18-20)

2. Do pomiaru rezultatów realizowanych zadań w ramach Programu przyjęto skwantyfikowane wskaźniki do weryfikacji zakładanych celów. W ofertach na realizację zadań w 2021 r. i 2022 r. określono trzy rezultaty, do pomiaru których przyjęto następujące wskaźniki, tj.:

- liczba osób przeszkolonych: w 2021 r. planowano przeszkolić i przeszkolono 400 osób, a w 2022 r. 320 osób,
- liczba utworzonych punktów konsultacyjnych: w 2021 r. planowano utworzyć 15 punktów konsultacyjnych, a utworzono 33, w 2022 r. planowano 15 punktów, a utworzono 22,
- liczba godzin przeznaczonych na pomoc w punktach konsultacyjnych: w 2021 r. planowano i zrealizowano 225 godzin, a w 2022 r. planowano i zrealizowano 120 godzin.

Z końcowych sprawozdań wynikało, że wszystkie rezultaty zostały osiągnięte, w tym w przypadku rezultatu dotyczącego liczby utworzonych punktów konsultacyjnych osiągnięta wartość wskaźnika były wyższa od planowanej.

Uczestnicy szkoleń wypełniali anonimowe ankiety oceniające projekt, ponadto na początek i na koniec szkolenia każdy uczestnik wypełniał test celem sprawdzenia nabytej wiedzy. Na koniec każdego projektu Fundacja opracowała internetowe poradniki dla seniorów z zakresu bezpieczeństwa w sieci; poradniki opracowano na podstawie zgłaszanych przez uczestników projektu problemów w ww. zakresie.

(akta kontroli str. 72-79, 119-127, 532-534)

Prezes wyjaśnił, że nie sporządzono analizy wypełnionych ankiet w formie papierowej, jednak ankiety po każdym projekcie były przeglądane i na tej podstawie Fundacja dokonywała zmian w kolejnych projektach. Po zakończeniu projektu

„Bezpieczny e-Senior” z 2021 r. i przeglądnieniu wypełnionych ankiet wprowadzono zmiany w projekcie „Bezpieczny e-Senior 2.0”, kładąc większy nacisk na szkolenie i zwiększając liczbę godzin szkoleniowych z 15 do 24.

(akta kontroli str. 547-548)

Prezes wyjaśnił, że promocja projektu odbywała się w dwóch kanałach:

- tradycyjnym poprzez dystrybucję plakatów informujących o projekcie w ośrodkach pomocy społecznej, urzędach gmin, domach seniorów, centrach kultury, itp.,
- w internecie poprzez płatne reklamy w portalu społecznościowym oraz informacje na stronach internetowych instytucji współpracujących z Fundacją.

(akta kontroli str. 9-11, 532-534)

3. Prezes Fundacji wyjaśnił, że w ramach projektu realizowanego w 2021 r. wystąpiły problemy natury obiektywnej. Z uwagi na pandemię Covid-19 malała ilość chętnych uczestników na szkolenia, zwrócono się z prośbą do MRiPS o rozszerzenie obszaru terytorialnego z siedmiu powiatów o dodatkowe 12 powiatów na terenie województwa małopolskiego, co pozwoliło na dotarcie do większej liczby osób zainteresowanych szkoleniami. Uzyskano stosowną zgodę.

Beneficjenci zgłaszali trudności podczas realizacji projektu polegające na ograniczeniach wynikających z wieku. Seniorzy oczekiwali bieżącego przypomnienia o kolejnych spotkaniach, ponadto przekazywana wiedza w trakcie szkoleń wymagała powtarzania ze względu na duży stopień nowości.

(akta kontroli str. 4-8)

4. Fundacja, poza projektami realizowanymi w latach 2021-2022 w ramach Programu, realizowała inne projekty adresowane dla seniorów, tj.:

- a) „Cyfrowa Małopolska” w ramach Programu Operacyjnego Polska Cyfrowa na lata 2014-2020 w okresie od lutego 2020 r. do grudnia 2021 r.;
- b) „Małopolski e-Senior” w ramach ww. Programu Operacyjnego w okresie od marca 2018 r. do października 2021 r.;
- c) „e-Senior – wzrost kompetencji cyfrowych osób starszych – edycja II” w ramach programu Aktywizacja Społeczeństwa Osób Starszych prowadzonego przez MRiPS, w okresie od kwietnia do listopada 2017 r.;
- d) e-Senior – wzrost kompetencji cyfrowych osób starszych” w ramach ww. programu Aktywizacja Społeczeństwa Osób Starszych, w okresie od czerwca do grudnia 2016 r.

(akta kontroli str. 9-11, 21-36)

Prezes wyjaśnił, że w przyszłości Fundacja będzie kontynuować działalność na rzecz środowisk osób starszych. Fundacja planuje składanie kolejnych wniosków o dofinansowanie projektów przeznaczonych dla seniorów.

(akta kontroli str. 12-16)

W toku kontroli 21 grudnia 2022 r. do wylosowanej próby 30 uczestników z każdego projektu NIK przesłała ankietę. Do 26 stycznia 2023 r. wpłynęło łącznie 16 wypełnionych ankiet (siedem od uczestników projektu „Bezpieczny e-Senior” i dziewięć od uczestników projektu „Bezpieczny e-Senior 2.0”). Wyniki ankiet uczestników obydwóch projektów przedstawiały się następująco:

- a) wszyscy ankietowani słyszeli o Programie,
- b) wszyscy ankietowani brali udział w wydarzeniu organizowanym przez Fundację w 2021 r. bądź 2022 r. w ramach Programu,
- c) 11 osób dowiedziało się o organizowanych wydarzeniach poprzez kontakt z organizacjami dla seniorów, a pięciu ankietowanych z zaproszenia organizatora,

- d) dla ośmiu ankietowanych informacja o wydarzeniu i możliwości wzięcia w nim udziału była wystarczająca i odpowiednio dostępna, a dla pięciu nie była odpowiednia,
- e) wśród oczekiwani w związku z udziałem w wydarzeniu 12 osób wskazało poszerzenie wiedzy i/lub umiejętności, 18 ankietowanych wskazało przebywanie wśród ludzi i wyjście z domu, siedem wskazało miłe spędzanie wolnego czasu oraz sześć uzyskanie konkretnego wsparcia w zaspokajaniu potrzeb,
- f) wśród aktywności w ramach realizowanego wydarzenia dziewięć osób wskazało spotkania z ekspertami, 15 kursy posługiwania się nowymi technologiami,
- g) dziewięć osób wskazało, że ich oczekiwania w większości zostały spełnione, trzy – całkowicie spełnione, jedna osoba odpowiedziała, że projekt został zrealizowany powyżej jej oczekiwań, a trzy osoby wskazały, że ich oczekiwania zostały częściowo spełnione,
- h) 13 osób oceniło organizację wydarzenia dobrze, bardzo dobrze lub wzorowo; trzy oceniły wydarzenie dostatecznie,
- i) 14 osób chciałoby ponownie wziąć udział w tego typu wydarzeniach, dwie osoby wskazały odpowiedź „nie wiem”,
- j) dziewięć osób nie brało nigdy udziału w podobnych wydarzeniach, siedem brało (trzy kilka razy, trzy raz, jedna regularnie),
- k) osiem osób nadal bierze udział w podobnych wydarzeniach,
- l) 11 osobom udało się zachęcić znajomych do wzięcia udziału w podobnych wydarzeniach,
- m) wśród wydarzeń, w których najchętniej uczestnicy wzięliby udział, wskazano: wycieczki, zajęcia z zakresu poprawy sprawności fizycznej, szkolenia, spotkania z doradcami prawnymi, finansowymi.

W powyższej ankiecie wzięło udział 16 osób, w tym 12 kobiet. Wszyscy uczestnicy byli w wieku powyżej 60. roku życia; osiem posiadało wykształcenie średnie, a pięć wyższe; 10 uczestników mieszkało na wsi, jeden mieszkał w mieście do 20 tys. mieszkańców, dwóch uczestników mieszkało w mieście 20-50 tys. mieszkańców, trzech uczestników mieszkało w mieście 50-100 tys. uczestników.

(akta kontroli str. 549-613)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia osiągnięcie zakładanych efektów projektów realizowanych w 2021 r. i 2022 r. w ramach Programu. Przyjęte wskaźniki pomiaru prawidłowo odzwierciedlały cele i zakres realizowanych zadań. Badania ankietowe przeprowadzone przez NIK potwierdziły wysoki poziom satysfakcji uczestników obu projektów.

IV. Uwagi i wnioski

W związku z niestwierdzeniem nieprawidłowości Najwyższa Izba Kontroli nie formułuje uwag ani wniosków.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Krakowie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

W związku z niesformułowaniem uwag i wniosków NIK nie oczekuje odpowiedzi na niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Kraków, stycznia 2023 r.

Kontroler
Łukasz Chudzik
Starszy inspektor kontroli państwowej

.....
podpis